

EGZEKUCJA KOMORNICZA - RODZAJE

Urzędnikiem dokonującym egzekucji jest komornik. Jednak w jej trakcie musi on przestrzegać pewnych ustalonych prawnie zasad. Wykonywanie egzekucji komorniczej nie może sprawić, że dłużnik i jego rodzina, którą ma na utrzymaniu, znajdzie się w sytuacji bez środków do życia. Prawo stanowi jakie elementy majątku dłużnika nie mogą zostać zajęte przez komornika.

Egzekucji nie mogą podlegać:

- ✓ przedmioty urządzenia domowego niezbędne dla dłużnika i jego domowników, chyba, że są to przedmioty, których wartość znacznie przekracza przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju;
- ✓ pościel, bielizna i ubranie codzienne, w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, a także ubranie niezbędne do pełnienia służby lub wykonywania zawodu;
- ✓ zapasy żywności i opału niezbędne dla dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny na okres jednego miesiąca;
- ✓ jedna krowa lub dwie kozy albo trzy owce potrzebne do wyżywienia dłużnika i będących na jego utrzymaniu członków jego rodziny wraz z zapasem paszy i ściółki do najbliższych zbiorów;
- ✓ narzędzia i inne przedmioty niezbędne do osobistej pracy zarobkowej dłużnika oraz surowce niezbędne dla niego do produkcji na okres jednego tygodnia, z wyłączeniem jednak pojazdów mechanicznych;
- ✓ u dłużnika pobierającego regularną stałą płacę – pieniądze w kwocie, która odpowiada niepodlegającej egzekucji części płacy za czas do najbliższego terminu wypłaty, a u dłużnika nieotrzymującego stałej płacy lub u dłużnika, będącego osobą fizyczną wykonującą działalność gospodarczą – pieniądze niezbędne dla niego i jego rodziny na utrzymanie przez dwa tygodnie;
- ✓ przedmioty niezbędne do nauki, papiery osobiste, odznaczenia i przedmioty służące do wykonywania praktyk religijnych oraz przedmioty codziennego użytku, które mogą być sprzedane tylko znacznie poniżej ich wartości, a dla dłużnika mają znaczną wartość użytkową; produkty lecznicze niezbędne do funkcjonowania podmiotu leczniczego przez okres trzech miesięcy oraz wyroby medyczne;
- ✓ przedmioty niezbędne ze względu na niepełnosprawność dłużnika lub członków jego rodziny.

Komornik może zająć wynagrodzenie dłużnika tylko w określonej wysokości. Część wypłaty jaką zajmie komornik jest uzależniona od rodzaju długu. W przypadku, gdy jest on spowodowany niepłaceniem alimentów, będzie wynosił 3/5 wartości wynagrodzenia. W innych przypadkach 1/2 wartości wynagrodzenia.

Jednakże, jeżeli wartość wypłaty dłużnika wynosi mniej niż najniższa ustawowa wysokość, to nie podlega ona egzekucji. Chyba, że dług wynika z niepłacenia alimentów.

Komornik ma natomiast prawo zająć:

- ✓ wynagrodzenie dłużnika oraz inne świadczenia;
- ✓ nieruchomości dłużnika będące w jego władaniu lub we władaniu wierzyciela, który skierował egzekucję do tych nieruchomości;
- ✓ ruchomości dłużnika, ale także ruchomości będące we władaniu osób trzecich jeżeli osoba ta zgadza się na ich zajęcie lub potwierdza, że są one własnością dłużnika;
- ✓ w przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych komornik może zająć również ruchomości, które są we władaniu osób zamieszkujących wspólnie z dłużnikiem bez zgody tej osoby, chyba że przedstawi ona dowód, że ruchomości to własność tej osoby;

Aby lepiej zrozumieć powyższe warto rozwinąć pojęcia nieruchomości oraz ruchomości.

Nieruchomości dzielą się na nieruchomości gruntowe, nieruchomości budynkowe oraz nieruchomości lokalowe.

Nieruchomością gruntową nazywamy część powierzchni ziemskiej, która stanowi odrębny podmiot własności. Przykładem może być grunt rolny. Nieruchomością budynkową nazywamy budynki, które są trwale związane z gruntem i na mocy przepisów stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności. Nieruchomością lokalową nazywamy części budynków, które na mocy przepisów stanowią odrębny przedmiot własności. Natomiast ruchomość to rzecz ruchoma, którą można fizycznie przenieść. Nazywamy tak wszystko co nie jest nieruchomością.

Egzekucja z wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń.

Oprócz wynagrodzenia za pracę komornik może zająć świadczenie emerytalno-rentowne ZUS, czy przysługujący z Urzędu Skarbowego zwrot nadpłaty podatku wynikający z rozliczenia PIT, a nawet rachunek bankowy dłużnika. Podczas egzekucji z jednej z wymienionych wyżej możliwości, komornik wzywa daną instytucję do przekazywania mu odpowiedniej kwoty na poczet długów, zamiast wypłacania jej dłużnikowi. Jednocześnie zawiadamiając go, o zakazie odbierania zajętych kwot. Następnie komornik dokonuje podziału kwoty pomiędzy wierzycieli. Potrąca przy tym koszty egzekucyjne.

Egzekucji takiej nie podlegają:

- ✓ kwoty, które zostały przyznane przez Skarb Państwa na szczególne cele np. stypendium; chyba, że egzekucja powstała w związku z urzeczywistnieniem się tych celów lub z obowiązku alimentacyjnego;
- ✓ kwoty i świadczenia w naturze przeznaczone na wydatki lub wyjazdy w sprawach służbowych;
- ✓ prawa niezbywalne;
- ✓ świadczenia pochodzące z ubezpieczeń osobowych oraz odszkodowania z ubezpieczenia majątkowego do wartości 3/4 kwoty;
- ✓ świadczenia pochodzące z pomocy społecznej;
- ✓ świadczenia alimentacyjne;
- ✓ świadczenia i dodatki rodzinne;
- ✓ świadczenia wypłacane zamiast alimentów w razie bezskuteczności w ich egzekucji.

Egzekucja z wynagrodzenia

Dłużnikowi, który jest zatrudniony na umowę o pracę, można zająć do 50% jego wynagrodzenia. Jeżeli dług pochodzi z tytułu niezapłacenia alimentów to 60%. Jednakże komornik nie może zająć wynagrodzenia minimalnego, tzw. najniższej krajowej. W roku 2021 najniższe minimalne wynagrodzenie wynosi 2800 zł brutto. Ta zasada nie dotyczy jednak długów pochodzących z alimentów. Oznacza to, że komornik może zająć tylko nadwyżkę wypłaty z najniższej krajowej.

Egzekucja z emerytury i renty

Komornik może zająć 25% wartości emerytury lub renty. Jednak nie może on zabrać kwoty wolnej od potrąceń, która od 2019 roku podlega corocznej waloryzacji. W tym roku wskaźnik waloryzacji wynosi 104,24%. W związku z tym w tym roku kwotą wolną od potrąceń jest 916,07 zł w przypadku emerytury lub renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i 732,86 zł w przypadku renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Jak w przypadku wynagrodzenia komornik może zająć tylko nadwyżkę od kwoty wolnej od potrąceń.

Ważną informacją dla emeryta jest również to, że komornik nie może zająć tzw. „trzynastki”. Jest to dodatkowe świadczenie wypłacane z urzędu. Od kwoty tego świadczenia nie dokonuje się potrąceń i egzekucji. Świadczenie to nie jest także wliczane jako dochód.

Egzekucja z konta bankowego

Komornik nie może zająć z konta bankowego wszystkich naszych środków. W związku z obowiązującymi przepisami komornik ma obowiązek pozostawić na rachunku bankowym kwotę o wartości 75% najniższego krajowego wynagrodzenia. W Polsce w 2021 roku wynosi ona dla przypomnienia 2800 zł brutto. Dotyczy to wszystkich rachunków bankowych, nie ma znaczenia czy jest to konto oszczędnościowe, oszczędnościowo-rozliczeniowych, czy terminowa lokata oszczędnościowa.

Egzekucja związana z posiadaniem dokumentu

Dokumentem, o którym mowa są np. papiery wartościowe. Zajęcie następuje na wniosek wierzyciela, z urzędu lub na żądanie uprawnionego organu. Komornik zajmuje taką wierzytelność poprzez odebranie dokumentu. Nie ma znaczenia czy znajduje się on w posiadaniu dłużnika, czy też osoby trzeciej. W przypadku, gdy komornik mimo dołożenia należytej staranności nie znalazł dokumentu, to wierzyciel może:

- ✓ wyjawić majątek dłużnika, jeśli ten udziela odmowy udzielenia wyjaśnień,
- ✓ umorzyć dokument, jeżeli dłużnik twierdzi, że został on zgubiony.

Po dokonaniu zajęcia komornik wzywa dłużnika do uiszczenia poszukiwanej kwoty, z którą jest związany dokument. Jeżeli wykonanie żądania jest związane z wypowiedzeniem stosunku prawnego, komornik wypowie go w pierwszej kolejności. Po upływie okresu wypowiedzenia zażąda zapłaty. Aby ją uzyskać komornik powinien przedstawić dokument dotyczący wierzytelności i protokół zajęcia. Sumę, którą otrzyma, komornik przekazuje wierzycielowi. Jeżeli wystąpi nadwyżka, zwróci ją dłużnikowi. Jeśli chodzi o sprzedaż papierów wartościowych to, z uwagi na wahania ich wartości, komornik musi sprzedać w terminie miesiąca od zajęcia, chyba że dłużnik wyrazi zgodę na sprzedaż po terminie. Cenę papierów wartościowych ustala bieżąco.

Podstawa prawna: Ustawa o komornikach sądowych, Kodeks postępowania cywilnego.

Zadanie realizowane przez Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej CIVIS SUM finansowane ze środków przekazanych przez Powiat Nowosolski na podstawie umowy o powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej w powiecie nowosolskim w 2022 r.”

